

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มนับว่ามีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศสูงสุดในหมวดอุตสาหกรรม คือมีมูลค่าเพิ่ม 225,691 ล้านบาท ในปี 2538 นอกจากนี้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศมากเป็นอันดับต้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับการส่งออก ของสินค้าประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะเครื่องนุ่งห่มเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด เป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมสนับสนุนต่างๆ อีกหลายอุตสาหกรรม เช่น ชีพ กระดุม แถบยางยืด เป็นต้น อีกทั้งยังก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมากอีกด้วย

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มประกอบด้วยอุตสาหกรรมย่อยหลายอุตสาหกรรมด้วยกัน คือ อุตสาหกรรมเส้นใย อุตสาหกรรมปั่นด้าย อุตสาหกรรมทอผ้า อุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ และอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม โดยอุตสาหกรรมย่อยทั้ง 5 นี้ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันทั้งระบบ กล่าวคือ ผลผลิตที่ได้จากอุตสาหกรรมเส้นใย จะนำมาเป็นวัตถุดิบสำคัญในการปั่นด้าย เพื่อให้ได้เส้นด้ายออกมา และในอุตสาหกรรมทอผ้าจะนำเส้นด้ายมาทำการทอเพื่อให้เป็นผ้าผืนหรือนำเส้นด้ายมาถักเพื่อเป็นผ้าถัก เมื่อได้ผ้าผืนออกมาแล้วจะต้องนำผ้าผืนที่ได้ไปผ่านกระบวนการฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จเพื่อให้ได้ผ้าผืนสำเร็จรูปที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ ก่อนที่จะส่งไปให้อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มทำการตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปและเครื่องนุ่งห่มต่อไป

จากความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมย่อยทั้ง 5 ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถแบ่งอุตสาหกรรมได้เป็น 3 ชั้น คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้น ได้แก่ อุตสาหกรรมเส้นใย ชั้นกลาง ได้แก่ อุตสาหกรรมปั่นด้าย ทอผ้า และฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ และชั้นปลาย ซึ่งหมายถึงอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมสิ่งทอแต่ละชั้นนั้นจะใช้ปัจจัยการผลิตที่สำคัญแตกต่างกันไป ดังนี้

อุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้น มีการใช้เงินทุนและ พลังงานสูง เนื่องจากมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงจากต่างประเทศ และการใช้แรงงานมีน้อย

อุตสาหกรรมสิ่งทอชั้นกลางจะมีการใช้ปัจจัยการผลิตต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรมย่อย กล่าวคือ อุตสาหกรรมปั่นด้าย เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนและพลังงานค่อนข้างสูง เนื่องจากในกระบวนการผลิตต้องใช้เครื่องจักรอัตโนมัติในทุกขั้นตอน นอกจากนี้ขนาดการลงทุนต้องใหญ่เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) แต่ทั้งนี้ขนาดการลงทุน และการใช้เงินทุนยังต่ำกว่าอุตสาหกรรมเส้นใยอยู่มาก อุตสาหกรรมทอผ้า เดิมเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก (Labor Intensive) แต่ในปัจจุบันมีการใช้ทุนสูงขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีการทอผ้ามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการใช้ทุนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเครื่องทอผ้าที่พัฒนาขึ้นใหม่สามารถทำงานได้เร็วขึ้นและอัตโนมัติมากขึ้น เป็นผลให้เกิดการ

ประหยัดแรงงาน นอกจากนี้การควบคุมคุณภาพผ้าผืนยังสามารถทำได้ดีกว่า อุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ เป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้น้ำ และสารเคมี เป็นจำนวนมากในขบวนการผลิต และก่อให้เกิดน้ำเสียเป็นจำนวนมาก อุตสาหกรรมนี้จึงต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสียสูง นอกจากนี้ อุตสาหกรรมนี้ยังต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีสิ่งทอ เนื่องจากการฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ จะมีรายละเอียดทางเทคนิคมาก และแตกต่างกันไปตามชนิดของสีและเส้นใยที่ใช้ การผสมสีให้เกิด Shade สีต่างๆ ตามต้องการ และเทคนิคการแต่งสำเร็จต่างๆ ชนิด

อุตสาหกรรมสิ่งทอชั้นปลาย เป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานมากที่สุด (Labor Intensive) การให้เงินทุนและพลังงานมีน้อยมาก และยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมากทั้งในส่วนของ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ระบบเศรษฐกิจสูงถึง 134,721 ล้านบาท ในปี 2538 และสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศสุทธิ 83,414 ล้านบาท ในปี 2539

เทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ส่วนใหญ่จะเป็นเทคโนโลยีเก่า และไม่ค่อยมีการพัฒนามากนัก ในขณะที่เทคโนโลยีการผลิตสิ่งทอของโลกมีการพัฒนาไปมาก ยกเว้น อุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ ที่มีเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย เพราะผู้ผลิตส่วนใหญ่ร่วมทุนกับนักลงทุนชาวต่างประเทศ อุตสาหกรรมทอผ้าและอุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ เป็นอุตสาหกรรมที่จำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตมากที่สุด เนื่องจากเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตเป็นเครื่องจักรสมัยเก่าที่ใช้มานานแล้ว และประสิทธิภาพการผลิตต่ำกว่าเครื่องจักรสมัยใหม่มาก

การใช้วัตถุดิบในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มีทั้งที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ และต่างประเทศในสัดส่วนที่แตกต่างกัน อุตสาหกรรมเส้นใยต้องอาศัยวัตถุดิบจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด เนื่องจากผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเส้นใยประดิษฐ์ และฝ้ายที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเส้นใยฝ้าย ยังไม่สามารถผลิตได้อย่างเพียงพอในประเทศ และอุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ ต้องอาศัยการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศในสัดส่วนที่สูงโดยเฉพาะสี และสารเคมี ที่ยังไม่มีการผลิตได้ในประเทศ สำหรับอุตสาหกรรมปั่นด้าย ทอผ้า และเครื่องนุ่งห่ม มีการใช้วัตถุดิบทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติพิเศษซึ่งไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ เพราะผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ผลิตได้ในประเทศส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นฐาน (Standard)

การที่อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันทั้งระบบได้นั้น อุตสาหกรรมย่อยในระบบต้องสามารถพึ่งพากันได้อย่างต่อเนื่อง โดยการพึ่งพาวัตถุดิบขั้นต้นและกึ่งสำเร็จรูปจากต่างประเทศต้องมีให้น้อยที่สุด เพื่อก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรในประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่ในความเป็นจริงแล้วอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยยังไม่สามารถพึ่งพากันได้อย่างสมบูรณ์และต่อเนื่องเป็นระบบในแต่ละขั้นตอนการผลิต ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดการพัฒนา

เทคโนโลยีให้ทันสมัยและวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกันทั้งระบบ อันเป็นผลมาจากการปรับตัวไม่ทันกาล (Time Lag) ในอุตสาหกรรม ฉะนั้นในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ไม่ว่าจะเป็นขั้นใดจะต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กันทั้งระบบ เพื่อจะได้ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยเกิดความแข็งแกร่ง

ภาวะตลาดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มนั้น สามารถแบ่งออกเป็นตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยลักษณะตลาดของผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศจะมีความเกี่ยวเนื่องและสอดคล้องกันเป็นระบบตามโครงสร้างการผลิต คือ ความต้องการในผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จะเป็นตัวกำหนดความต้องการในผลิตภัณฑ์ ผ้าฝ้าย เส้นด้าย และเส้นใย ตามลำดับ ซึ่งแต่เดิมตลาดเป็นตลาดของผู้ขายมากกว่า แต่ปัจจุบันตลาดจะเป็นตลาดของผู้ซื้อมากขึ้น โดยเฉพาะในผลิตภัณฑ์สิ่งทอขั้นต้นและขั้นกลาง เนื่องมาจากความต้องการใช้ในเครื่องนุ่งห่มในช่วงที่ผ่านมามีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมีผลให้มีผู้ผลิตเข้ามาในตลาดมากขึ้นประกอบกับผู้ผลิตรายเดิมก็มีการขยายปริมาณการผลิตมีผลทำให้เกิดอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) เกิดขึ้น ยังผลให้ตลาดมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น

สำหรับความต้องการใช้ในผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี แต่หากพิจารณาให้ดีแล้วในช่วงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2535 เป็นต้นมา อัตราการขยายตัวของความต้องการใช้ในแต่ละผลิตภัณฑ์เริ่มขยายตัวเพิ่มในอัตราที่ลดลงตามสภาวะอุตสาหกรรมที่เริ่มชะลอตัว สำหรับการสนองตอบความต้องการในประเทศนั้น ผลิตภัณฑ์สิ่งทอกว่าร้อยละ 70-80 และผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มกว่าร้อยละ 50 ที่ผลิตได้ในประเทศเป็นการผลิตเพื่อใช้ในประเทศ และมีแนวโน้มผลิตเพื่อใช้ในประเทศมากขึ้นโดยเฉพาะในหมวดผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในประเทศจะสามารถสนองตอบความต้องการได้ แต่ก็เพียงระดับหนึ่งเท่านั้นในบางส่วนยังคงต้องมีการนำเข้าอยู่โดยเฉพาะในหมวดผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เช่น โยฝ้าย เส้นด้าย เส้นใยประดิษฐ์ เป็นผลเนื่องมาจากราคานำเข้าที่ต่ำกว่า ข้อตกลงทางธุรกิจ หรือเป็นสินค้าที่มีลักษณะที่ยังไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ เป็นต้น และเริ่มมีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าที่ลดลงโดยเฉพาะเส้นใยประดิษฐ์ เนื่องจากการผลิตในประเทศสามารถสนองตอบความต้องการในประเทศได้เพียงพอแล้วจึงชะลอการนำเข้า ส่วนสินค้าในหมวดเครื่องนุ่งห่มแม้มีมูลค่าการนำเข้าไม่สูงนักแต่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของการนำเข้าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาสูงถึงร้อยละ 32.9 ต่อปี สำหรับแหล่งนำเข้าของผลิตภัณฑ์สิ่งทอขั้นต้นส่วนใหญ่นำเข้าจากสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ส่วนผลิตภัณฑ์ขั้นกลางและขั้นปลายจะนำเข้าจากประเทศในแถบเอเชีย คือ จีน ไต้หวัน และฮ่องกง เป็นส่วนใหญ่ สำหรับการนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในปี 2539 มีการขยายตัวลดลงร้อยละ 2.0 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน

ด้านตลาดต่างประเทศนั้น ไทยเป็นประเทศส่งออกเครื่องนุ่งห่มที่สำคัญรายหนึ่งของโลกโดยครองส่วนแบ่งตลาด 1 ใน 10 ของประเทศผู้ส่งออกสำคัญ มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 26-33 ในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา นับว่าเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ไม่สูงมากนัก ซึ่งคิดว่าไทยน่าจะรักษาส่วนแบ่งตลาดนี้ได้ไม่ยาก ส่วนการส่งออกสิ่งทอรวมของโลกนั้นไทยยังมีส่วนแบ่งตลาดน้อยมากประมาณร้อยละ 0.6-1.0 เท่านั้น

สำหรับตลาดของผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในต่างประเทศนี้แยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ตลาดภายใต้ข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ (MFA Multi Fibre Arrangement) และ ตลาดนอกข้อตกลง (Non-MFA)

ตลาดภายใต้ข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ (MFA Multi Fibre Arrangement) ได้แก่ประเทศอุตสาหกรรม 18 ประเทศ คือ สหภาพยุโรป (15 ประเทศ) สหรัฐอเมริกา นอร์เวย์ และแคนาดา เป็นตลาดที่เป็นผลมาจากการตกลงทางการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของกลุ่มประเทศผู้นำเข้าบางประเทศกับประเทศผู้ส่งออก โดยมีการกำหนดโควตาและอัตราการขยายตัวของโควตาในแต่ละปีให้แก่ประเทศผู้ส่งออก

ในตลาด MFA ตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดหลักของไทยโดยเฉพาะในผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มเป็นตลาดที่ยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องอยู่มีการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2532-2538) ในอัตราร้อยละ 17 และในช่วง 11 เดือนแรกของปีพ.ศ. 2539 ขยายตัวในอัตราร้อยละ 6 จึงนับว่าเป็นตลาดที่ยังสดใสอยู่ ส่วนตลาดสหภาพยุโรปนั้นตลาดที่สำคัญคือ เยอรมนี สหราชอาณาจักร และฝรั่งเศส โดยมีการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง 7 ปีที่ผ่านมาเพียงร้อยละ 7 ต่อปี และในช่วง 11 เดือนแรกของปีพ.ศ. 2539 มูลค่าการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไทยไปสหภาพยุโรปลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 7 เนื่องจากในช่วงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ตลาดสหภาพยุโรปเริ่มหันไปนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออกมากขึ้น

ตลาดนอกข้อตกลง (Non-MFA) เป็นตลาดส่งออกทั่วไปที่ไม่มีข้อกำหนดในการควบคุมการส่งออกไม่มีระบบโควตา ประเทศผู้ส่งออกสามารถส่งออกสินค้าเข้าไปในตลาดได้โดยเสรี

ประเทศที่เป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยในตลาดนี้ คือ ญี่ปุ่น ซึ่งในช่วงปี 7 ปีที่ผ่านมา มีการขยายตัวที่ค่อนข้างสูงอยู่ คือเฉลี่ยร้อยละ 11.7 ต่อปี และเริ่มชะลอตัวลงในปีพ.ศ. 2539 ตามภาวะการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ชะลอตัว ส่วนตลาดอื่นๆ เช่น ตลาดตะวันออกกลาง ได้แก่ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซาอุดีอาระเบีย และตลาดยุโรปตะวันออกนั้น แม้ว่าในช่วง 7 ปีที่ผ่านมาจะมีการขยายตัวในอัตราเฉลี่ยที่สูงกว่าร้อยละ 16.7 และ 63.8 ต่อปี ตามลำดับก็ตาม แต่ในระยะหลังตลาดนี้เริ่มมีการขยายตัวลดลงเนื่องจากลักษณะตลาดเป็นตลาดของสินค้าระดับล่างและการนำเข้าสินค้าของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่

เป็นการนำเข้าไปจำหน่ายต่อ (re-export) ทำให้สินค้าที่มีราคาถูกลงกว่าจากจีน อินเดียเซีย และอินเดียเริ่มเข้าไปตีตลาดแทนไทยมากขึ้น

ส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มใน ปีพ.ศ. 2538 นั้นมีมูลค่าสูงกว่า 160,000 ล้านบาท เป็นการส่งออกเครื่องนุ่งห่มในสัดส่วนร้อยละ 61 ในสัดส่วนนี้เป็นการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปมากที่สุดกว่าร้อยละ 94.4 เมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มการส่งออกของผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มแล้วพบว่า มีแนวโน้มที่ลดลงมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538 แล้ว โดยพิจารณาจากอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงทั้งในหมวดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม สำหรับในปีพ.ศ. 2539 มูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มลดลงถึงร้อยละ 14.2 โดยเฉพาะในส่วนของเครื่องนุ่งห่มที่ลดลงถึงร้อยละ 21 และผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีการขยายตัวลดลงร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนก็ตาม ซึ่งต่ำกว่าอัตราขยายตัวเฉลี่ยในช่วง 4 ปีที่ได้มีการขยายตัวประมาณร้อยละ 17.3 ต่อปี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่การส่งออกสิ่งทอไทยจะเริ่มลดลง

จากการที่เกิดปัญหาข้อมูลการส่งออกไทยและประเทศคู่ค้าบางประเทศที่ไม่ตรงกันในปี 2538 มีผลทำให้มูลค่าการส่งออกสูงผิดปกติ ดังนั้นจากปรับมูลค่าการส่งออกในปีพ.ศ. 2538 ใหม่ พบว่ามูลค่าการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไทยนั้นมีการขยายตัวที่ลดลงมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538 แล้ว คือ ลดลงถึงร้อยละ 52 เมื่อเทียบกับปีพ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นสัญญาณบอกเหตุได้ว่า การส่งออกเครื่องนุ่งห่มไทยนั้นเริ่มมีปัญหาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538 แล้ว

สำหรับส่วนแบ่งตลาดของไทยในตลาดส่งออกของแต่ละผลิตภัณฑ์ย่อยนั้น มีรายละเอียดในแต่ละผลิตภัณฑ์ดังนี้คือ

ผลิตภัณฑ์เส้นใยประดิษฐ์นั้นในตลาดหลักไม่ว่าจะเป็นตลาดในเอเชียใต้ เอเชียเหนือ และจีน ไทยมีส่วนแบ่งตลาดที่เพิ่มขึ้นโดยตลอด แต่มีส่วนแบ่งตลาดในเอเชียเหนือ และจีน ไม่มากนักเพียงร้อยละ 2-3 เท่านั้น ส่วนในตลาดเอเชียใต้มีส่วนแบ่งตลาดสูงกว่า คือร้อยละ 6-7 สำหรับในตลาดอาเซียนนั้นส่วนแบ่งตลาดของไทยค่อนข้างผันผวนในทิศทางที่ลดลง

ผลิตภัณฑ์เส้นด้าย ส่วนแบ่งตลาดของไทยในตลาดเอเชียเหนือและจีน และตลาดอาเซียนยังคงมีแนวโน้มที่ดีแม้จะมีส่วนแบ่งตลาดไม่ถึงร้อยละ 2 ก็ตาม ส่วนในตลาดสหภาพยุโรปนั้นเนื่องจากเป็นตลาดในซีกตะวันตกจึงมีผลให้ส่วนแบ่งตลาดของไทยในตลาดนี้ค่อนข้างคงที่ประมาณร้อยละ 0.8-1.1 เท่านั้น

ผลิตภัณฑ์ผ้าผืนนั้น ตลาดหลัก คือ ตลาดสหภาพยุโรป ซึ่งไทยมีส่วนแบ่งตลาดไม่มากนักประมาณร้อยละ 1 และค่อนข้างคงที่ ส่วนในตลาดอเมริกา ไทยมีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 2-3 มีแนวโน้มที่จะลดลงมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2535 เป็นผลมาจากข้อตกลงในการรวมกลุ่มการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ทำให้มีการนำเข้าจากเม็กซิโกมากขึ้น ส่วนในตลาดเอเชียเหนือและอาเซียนไทยมีส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างน้อยประมาณร้อยละ 0.6 และ 1.7 ตามลำดับ และการเคลื่อนไหวของส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างผันผวน

ผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม ส่วนแบ่งตลาดเสื้อผ้าสำเร็จรูปในตลาดหลักคือ ตลาดอเมริกาเหนือ และตลาดญี่ปุ่น ยังมีแนวโน้มการเติบโตที่ดี แต่เริ่มขยายตัวช้าลงในปีพ.ศ. 2536 เป็นต้นมา โดยครองส่วนแบ่งตลาดอยู่ระหว่างร้อยละ 2.0-2.7 ในตลาดสหรัฐอเมริกา และร้อยละ 2.6-3.3 ในตลาดญี่ปุ่น ส่วนในตลาดสหภาพยุโรปนั้นไทยเรามีส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างคงที่ในสัดส่วนร้อยละ 1.5-1.6 เท่านั้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ส่วนแบ่งตลาดของผู้ผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยในแต่ละตลาดนั้นมีสัดส่วนในช่วงปีพ.ศ. 2531-2537 ไม่มากนักอยู่ระหว่างร้อยละ 3-4 ซึ่งในการรักษาส่วนแบ่งตลาดนี้ไว้ก็ทำได้ไม่ยากนัก ผู้ประกอบการควรมีการพัฒนาทั้งทางด้านผลิตภัณฑ์ การตลาด และการบริหารงานก็จะสามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ แต่อย่างไรก็ตามจากกรณีที่อุตสาหกรรมนี้จะเติบโตต่อไปหรือไม่ขึ้นอยู่กับตลาดต่างประเทศอย่างเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ในผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มซึ่งมีการส่งออกเป็นหลักนั้น ตลาดในประเทศก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เนื่องจากเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าคิดเป็นกว่าร้อยละ 52.6 ของมูลค่าผลผลิตเครื่องนุ่งห่มที่ผลิตในประเทศ ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าตลาดส่งออกถึง 20,000 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2538 ดังนั้นถ้าหากสามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดหรือขยายตลาดในประเทศให้เพิ่มขึ้นแล้วก็สามารถทำให้อุตสาหกรรมเติบโตต่อไปได้เช่นกัน ดังนั้นตลาดในประเทศของผู้ผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จึงนับเป็นตลาดที่สำคัญตลาดหนึ่งไม่น้อยไปกว่าตลาดส่งออก

เมื่อเปรียบเทียบอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ เช่น จีน อินเดียเซีย และเวียดนาม ซึ่งนับได้ว่าเป็นประเทศที่ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมกล่าวถึงเสมอว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย โดยเฉพาะในตลาดส่งออกเครื่องนุ่งห่มหลัก อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ทั้งนี้เมื่อศึกษาเปรียบเทียบอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของทั้ง 3 ประเทศกับไทยแล้ว ได้ข้อสรุปในประเด็นของข้อได้เปรียบของประเทศคู่แข่งชั้นที่มีต่อประเทศไทย

ต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า โดยเฉพาะในส่วนของวัตถุดิบในอุตสาหกรรมขั้นต้นที่ถูกกว่าไทย เนื่องจากประเทศคู่แข่งมีทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นปริมาณมาก จึงสามารถผลิตปิโตรเคมีภัณฑ์ได้ในราคาต่ำ ทั้งยังเก็บภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ต่ำกว่าไทยอีกด้วย ค่าจ้างแรงงานต่ำกว่า (โดยในปี 2537 ไทยมีอัตราค่าจ้างแรงงานสูงกว่าจีน อินเดียเซีย และเวียดนามถึง 2.94 3.06 และ 3.61 เท่า ตามลำดับ นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของค่าแรงของคู่แข่งยังต่ำกว่าไทยอีกด้วย

จำนวนประชากรมากกว่าไทย และมีความขยันขันแข็งเป็นพิเศษ ทำให้กำลังความสามารถในการผลิตป้อนตลาด และโอกาสในการครองตลาด ของจีนและอินเดียเซียมากกว่าไทย โดยพิจารณาได้จากปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในแต่ละปีเปรียบเทียบกัน และนอกจากนี้อุตสาหกรรมก็มีศักยภาพที่จะเติบโตในเชิงขนาดสูงกว่าไทย

การให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ในประเทศจีน อินเดียเซีย และเวียดนาม ต่างให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศตั้งแต่เริ่มแรกของการพัฒนาประเทศ ดังนั้นอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศคู่แข่งจึงได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากรัฐบาลค่อนข้างเต็มที่และต่อเนื่อง ประเทศคู่แข่งมีการตั้งสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอนานแล้ว ส่วนไทยเพิ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2539 ที่ผ่านมานี้เอง นอกจากนี้ประเทศคู่แข่งยังมีแผนแม่บทในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ทิศทางและนำทางไปสู่จุดหมาย แต่ไทยยังขาดในส่วนนี้

ข้อเสียเปรียบของประเทศคู่แข่งที่มีต่อไทย เรื่องเทคโนโลยีและประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งจีนและเวียดนามต่ำกว่าไทยเนื่องจากทั้งสองประเทศเพิ่งออกจากระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม ขณะที่อินเดียเซียใกล้เคียงหรือสูงกว่าไทยไม่มากนัก นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องของกฎระเบียบของรัฐ และความไม่มีเสถียรภาพทางการเงิน เช่น ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินเพื่อสูง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการประกอบการในอุตสาหกรรมต่างๆ ไม่เฉพาะแต่อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเท่านั้น

ศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย นอกจากจะขึ้นอยู่กับ การพัฒนาของผู้ประกอบการ ทั้งทางด้านการผลิต การตลาด และการจัดการต่างๆ อย่างต่อเนื่องแล้ว ปัจจัยภายนอกอย่างเช่น นโยบายรัฐบาล มาตรการการค้า และกลุ่มการค้าต่างๆ ก็มีผลต่อศักยภาพ การแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอเช่นกัน

นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย มีทั้งทางด้านการควบคุมดูแลปริมาณการผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดโดยการระงับหรืออนุญาตให้ตั้งหรือขยาย โรงงานตามภาวะการผลิตและการส่งออก การคุ้มครองอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศโดยการ กำหนดอัตราภาษีนำเข้าเส้นใย เส้นด้าย ผ้าผืน และเสื้อผ้าสำเร็จรูป รวมทั้งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ของอุตสาหกรรมสิ่งทอในอัตราที่ค่อนข้างสูง การส่งเสริมด้านการลงทุน ด้านภาษีอากร ด้านการเงิน ด้านการตลาดและด้านวิชาการ

ที่ผ่านมา นโยบายรัฐบาลที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยจะเน้นในด้านการ ควบคุมดูแลปริมาณการผลิตเพื่อให้เกิดความสมดุลภายในอุตสาหกรรมและการคุ้มครองอุตสาหกรรม ภายในประเทศมากกว่าการส่งเสริมอุตสาหกรรมให้มีความสามารถในการแข่งขัน ทำให้ผู้ประกอบการ ภายในประเทศอยู่ในภาวะที่มีการแข่งขันไม่รุนแรงนัก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่มีการ พัฒนาทั้งทางด้านการผลิต การตลาด หรือการจัดการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังก่อให้เกิดความ ไม่สมดุลในโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ส่วนมาตรการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ก็ไม่ได้ช่วยอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มอย่างจริงจัง แม้แต่องานด้านวิชาการก็ยังมีข้อจำกัดในการให้บริการ เนื่องจากเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งไม่มีความอิสระในการบริหารและได้รับเงินสนับสนุนเพื่องานวิจัยไม่เพียงพอ ทำให้อุตสาหกรรมได้รับบริการจากหน่วยงานนี้ไม่มากเท่าที่ควร

มาตรการการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในตลาดโลกจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการค้าเป็นการจากเดิมที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศซึ่งเป็นสัญญาพหุภาคี ที่เรียกว่า MULTI FIBRE ARRANGEMENT หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า MFA คือ มีการกำหนดปริมาณโควตาโดยประเทศผู้ส่งออกตกลงที่จะจำกัดปริมาณการส่งออกของตนเอง มาอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของ WTO เพื่อให้การค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของโลกมีการดำเนินการอย่างเสรีโดยการลดอุปสรรคทางการค้า ทั้งมาตรการภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษี คือ ประเทศสมาชิกจะต้องยกเลิกการควบคุมโควตาทั้งหมดโดยค่อย ๆ ยกเลิก MFA และจะต้องลดภาษีนำเข้าให้เป็นไปตามข้อผูกพันของ WTO ภายใน 10 ปี คือ ระหว่างปี 2538-2547 และหลังจากปี 2548 เป็นต้นไป การค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของโลกจะมีการดำเนินการอย่างเสรี

มาตรการการค้าเสรีนี้จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงปี 2538-2547 เป็นช่วงที่ประเทศสมาชิกของ WTO จะต้องทยอยขยายปริมาณโควตา ทำให้ไทยมีโอกาสขยายการส่งออกได้มากขึ้น จากการศึกษาของ ดร.ศุภักษร ศุภชลาสัย พบว่า ในกรณีของสินค้าเครื่องนุ่งห่มในตลาดสหรัฐอเมริกา ในปี 2537 ไทยมีปริมาณโควตา 209 ล้านตารางเมตรหรือคิดเป็นร้อยละ 4 ของปริมาณโควตานำเข้าเครื่องนุ่งห่มรวม จะได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5 ของปริมาณโควตานำเข้ารวม

ช่วงปี 2548 เป็นต้นไป การค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะมีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากเป็นเวลาที่มีการดำเนินการค้าอย่างเสรี ไม่มีการจำกัดปริมาณโควตา ประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันต่ำจะไม่สามารถอยู่รอดได้ เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรปริมาณโควตานำเข้ามาช่วยในการส่งออกเหมือนในอดีต ส่วนประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงจะไม่ถูกจำกัดปริมาณการส่งออกโดยโควตาอีกต่อไป ผู้ประกอบการที่มีการปรับตัวอย่างต่อเนื่องทั้งด้านการผลิต การตลาด รวมทั้งการจัดการต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพ ต้นทุนการผลิตต่ำ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นไปตามความต้องการของตลาด จำหน่ายในราคาที่เหมาะสม และส่งมอบสินค้าได้ทันตามเวลาที่กำหนดจะเป็นผู้ประกอบการที่สามารถอยู่รอดได้

การรวมกลุ่มการค้าที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) และเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA)

เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เป็นการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน 7 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ บรูไน และเวียดนาม โดยการขจัด ยกเลิก ลดอุปสรรคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านภาษีอากรหรืออุปสรรคที่มีใช้ภาษีอากรเพื่อให้การค้าและการเคลื่อนย้ายสินค้าภายในอาเซียนเป็นไปอย่างเสรียิ่งขึ้น รวมทั้งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศนอกกลุ่ม และยังเป็นการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มในการสร้างอำนาจต่อรองทางการค้ากับกลุ่มการค้าอื่น ๆ และเพื่อส่งเสริมการลงทุนทั้งภายในกลุ่มและนอกกลุ่มให้มากขึ้น ข้อตกลงในความร่วมมือเหล่านี้จะต้องดำเนินการให้เสร็จภายใน 10 ปี คือ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2536 ถึง วันที่ 1 มกราคม 2546

การร่วมมือกันของประเทศสมาชิกในเขตการค้าเสรีอาเซียนนี้ จะทำให้ไทยมีโอกาสขยายการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเข้าไปในตลาดอาเซียนมากขึ้น เนื่องจากตลาดในอาเซียนจะมีขนาดใหญ่ขึ้นจากตลาดขนาดประเทศเดียว เป็นตลาดขนาด 7 ประเทศรวมกัน มีประชากรรวมกันทั้งสิ้นถึง 400 ล้านคน และประเทศสมาชิกเหล่านี้จะทยอยลดสิ่งกีดขวางทางการค้าทั้งทางด้านภาษีอากรและมีใช้ภาษีอากร ขณะเดียวกันการแข่งขันกันระหว่างประเทศสมาชิกจะมีความรุนแรงมากขึ้น ประเทศที่ได้เปรียบไทย ได้แก่ อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ เนื่องจากอินโดนีเซียมีขนาดอุตสาหกรรมที่ใหญ่กว่า ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ทำให้มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า และเป็นการผลิตแบบครบวงจร โดยมีการผลิตตั้งแต่ปิโตรเคมีไปจนถึงขายปลีก ส่วนสิงคโปร์จะได้เปรียบไทยในเรื่องของราคาสินค้าเพราะไม่มีการเก็บภาษี แต่ไทยก็ยังมีปัจจัยที่สามารถแข่งขันกับสิงคโปร์ได้ ก็คือ ไทยมีการปรับตัวมากกว่าและมีความหลากหลายในการผลิตเนื่องจากไทยมีฐานการผลิต ส่วนสิงคโปร์ไม่มี นอกจากนี้ยังมีฐานการค้าปลีกเป็นจำนวนมาก ส่วนมาเลเซียแม้ว่าจะไม่ได้เปรียบไทยเนื่องจากมีอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ไม่เข้มแข็งมากแต่ก็มี 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มหัวหลงกรุป จากไต้หวัน และกลุ่มแพน หรือกลุ่มโทเร จากญี่ปุ่น ได้ย้ายฐานการผลิตมาที่มาเลเซียจะทำให้มาเลเซียมีความแข็งแกร่งมากขึ้น ดังนั้นเพื่อครองส่วนแบ่งตลาดในอาเซียนไทยต้องเร่งปรับการผลิตให้มีประสิทธิภาพและผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด พยายามสร้างเครื่องหมายการค้าของสินค้าไทยขึ้นมาใช้เองเหมือนกับที่ฮ่องกงได้ทำสำเร็จมาแล้ว

สิ่งที่จะเป็นอุปสรรคสำคัญในการขยายการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในเขตการค้าเสรีอาเซียน ก็คือ การกำหนดให้สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่จะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีอากรจะต้องเป็นสินค้าที่มีสัดส่วนการใช้วัตถุดิบภายในอาเซียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ซึ่งจะเป็นสัดส่วนจากประเทศเดียว หรือจะเป็นสัดส่วนผสมจากประเทศอาเซียนต่าง ๆ ก็ได้ แต่วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากประเทศนอกกลุ่มในสัดส่วนที่สูง เพราะประเทศสมาชิก

ไม่สามารถผลิตได้เอง หรือถ้าหากผลิตได้ก็มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ หรือคุณภาพไม่ตรงตามที่กำหนด ซึ่งจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไม่ได้รับสิทธิพิเศษมากเท่าที่ควร

เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ประกอบด้วยประเทศสมาชิก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก ประเทศสมาชิกเหล่านี้จะร่วมมือกันเพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้า การลงทุน และการบริการ ที่เกิดมาจากมาตรการทางภาษีอากร และมาตรการที่มีใช่ภาษีอากร ข้อตกลงในความร่วมมือเหล่านี้จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2537

การค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศสมาชิกในเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือมีสัดส่วนค่อนข้างสูง โดยเฉพาะสินค้าในหมวดเครื่องนุ่งห่ม ที่มีการค้ากันสูงถึงร้อยละ 80-90 และคาดว่าสัดส่วนการค้านี้จะเพิ่มขึ้นอีกในอนาคตเนื่องจากประเทศสมาชิกในเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือมีจุดเด่นที่แตกต่างกันสามารถเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เช่น เม็กซิโกมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ แต่สหรัฐอเมริกาและแคนาดามีเงินทุนและเทคโนโลยีที่สูง เมื่อมีการร่วมมือกันทำให้ประเทศสมาชิกสามารถลดต้นทุนการผลิตและสามารถแข่งขันด้านราคากับสินค้านอกกลุ่ม รวมทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้มีการค้ากันภายในกลุ่มมากขึ้น

สินค้าที่ไทยจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการรวมกลุ่มก็คือ สินค้าในหมวดเครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากไทยมีการค้ากับประเทศในเขตการค้าเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ไทยมีมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยถึงร้อยละ 23 ต่อปี ของมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มรวมในช่วงปีพ.ศ. 2531-2537 ประเทศคู่แข่งที่น่ากลัวของไทยในตลาดนี้ ก็คือ เม็กซิโก ซึ่งเป็นประเทศที่มีศักยภาพการผลิตทั้งทางด้านค่าจ้างแรงงานฝีมือแรงงานใกล้เคียงกับไทย และจากการรวมกลุ่มการค้าจะทำให้สินค้าเครื่องนุ่งห่มของเม็กซิโกมีความได้เปรียบไทยมากยิ่งขึ้น ทั้งทางด้านภาษีนำเข้า ปริมาณการนำเข้า และทางด้านค่าขนส่ง และเม็กซิโกยังเป็นแหล่งดึงดูดเงินลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มจากสหรัฐอเมริกา เนื่องจากค่าจ้างแรงงานของเม็กซิโกต่ำกว่าของสหรัฐอเมริกาว่า 3 เท่า และที่สำคัญก็คือ สหรัฐอเมริกาจะได้ผลประโยชน์จากกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่ว่าจะต้องใช้วัตถุดิบภายในประเทศสมาชิก ซึ่งจะส่งเสริมให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของสหรัฐอเมริกาย้ายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการเส้นด้ายและผ้าผืนของเม็กซิโกเพิ่มขึ้น เมื่อ อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของเม็กซิโกเพื่อการส่งออกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากปัจจัยเหล่านี้ทำให้มูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มของไทยไปสหรัฐอเมริกาอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง

จากการศึกษาสถานะภาพด้านการผลิต การตลาด ความสามารถในการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง รวมทั้งนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสมภาวะแวดล้อมด้านการค้าระหว่างประเทศ สามารถสรุปเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ศักยภาพการแข่งขันของไทยลดลง ดังนี้

ปัญหาด้านการผลิต ภาชนะนำเข้าวัตถุดิบสูงกว่าประเทศคู่แข่งกัน ไทยเก็บภาชนะนำเข้าวัตถุดิบในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง โดยเฉพาะวัตถุดิบที่นำมาผลิตเส้นใยประดิษฐ์ และสีย้อมสารเคมี ที่ใช้ในอุตสาหกรรมฟлок ย้อม พิมพ์และแต่งสำเร็จ ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่ง

เทคโนโลยีการผลิตไม่ทันสมัย การใช้เทคโนโลยีการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย ส่วนใหญ่จะเป็นเทคโนโลยีที่ค่อนข้างล้าสมัย โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมทอผ้าและอุตสาหกรรมฟлок ย้อม พิมพ์และแต่งสำเร็จ การใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ค่อนข้างล้าสมัยนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้การผลิตไม่มีประสิทธิภาพ สิ้นเปลืองวัตถุดิบ พลังงานและเสียค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่ง ไม่สามารถพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพสูงขึ้น และเป็นปัญหาให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งระบบ

ขาดแคลนแรงงาน อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีการขาดแคลนแรงงานตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารในสายการตลาด วิศวกร ช่างเทคนิค นักเคมี นักออกแบบ และคณงาน ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างเชื่องช้า และการขยายตัวของอุตสาหกรรมอยู่ในภาวะที่ชะลอตัวลง

ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของไทยปรับตัวเพิ่มขึ้น ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของไทยมีการปรับเพิ่มขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ ไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน และไม่สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพแรงงาน และเป็นอัตราที่สูงกว่า จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ปากีสถานและเวียดนาม ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าของไทยสูงขึ้นโดยเฉพาะการผลิตเครื่องนุ่งห่ม และไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำกว่า

โครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั้งระบบไม่สมดุล การผลิตเครื่องนุ่งห่มซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขั้นปลายจะมีการขยายตัวมากกว่าอุตสาหกรรมขั้นกลาง โดยเฉพาะการฟлок ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จที่ยังมีปัญหาในเรื่องของคุณภาพ ความหลากหลาย ตลอดจนความรวดเร็วในการผลิต ทำให้อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มบางส่วนต้องนำเข้าผ้าผืนสำเร็จมาใช้ในการตัดเย็บ ขณะเดียวกันไทยก็ยังคงส่งออกผ้าดิบซึ่งมีราคาต่ำในสัดส่วนที่สูง

คุณภาพของสินค้าและระยะเวลาในการส่งมอบต่ำกว่าคู่แข่ง สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยส่วนใหญ่มีคุณภาพและราคาอยู่ในระดับปานกลางลงมา มีการผลิตจำนวนมาก ในขณะที่คู่แข่ง เช่น ฮองกง สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูง มีความซับซ้อนมากและสามารถผลิตจำนวนมาก มีรูปแบบหลากหลาย ส่วนระยะเวลาการส่งมอบ ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการพยายามปรับปรุงแล้วแต่ก็ยังคงค่อนข้างช้ากว่าคู่แข่ง เนื่องจากต้องเสียเวลาในการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ความล่าช้าของพิธีการศุลกากร

ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขาดแคลนบริการพื้นฐานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ แม้ว่ารัฐบาลจะเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการ รวมทั้งแผนการลงทุน แต่บริการพื้นฐานเหล่านี้ก็ยังไม่เพียงพอต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรม และคุณภาพของการให้บริการก็ยังไม่ดีพอ เช่น ไฟฟ้าตก ไฟฟ้าดับ น้ำประปาและน้ำบาดาลไหลไม่สม่ำเสมอ มีแรงดันต่ำและบางครั้งมีคราบสนิม หรือโทรศัพท์ที่ไม่พอใช้ ต่อติดยาก มีสัญญาณรบกวน สำเนาของโทรสารคลาดเคลื่อนไปจากต้นทางมาก รวมทั้งโครงข่ายระบบขนส่งที่ยังไม่สมบูรณ์ และเพียงพอที่จะรองรับปริมาณขนส่งได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

อัตราค่าบริการพื้นฐานอยู่ในระดับที่สูง เช่น มีการปรับอัตราค่าธรรมเนียมการใช้น้ำบาดาลเพิ่มในอัตราสูงมากจากลูกบาศก์เมตรละ 0.75 บาท เป็น 3.50 บาท และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอีก ส่วนอัตราค่าธรรมเนียมการใช้น้ำประปาก็มีการปรับเพิ่มขึ้นเป็น 8.50 บาทต่อลูกบาศก์เมตร ส่วนการคิดค่าไฟฟ้าอัตราใหม่ในแบบของ TOD หรือ TOU ก็ไม่เป็นธรรมกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอ เนื่องจากโรงงานสิ่งทอส่วนใหญ่จะมีการผลิตแบบต่อเนื่องและต้องเดินเครื่องตลอด 24 ชั่วโมง ไม่สามารถสับหลักตารางการผลิตให้พ้นจากช่วงเวลาความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดได้ นอกจากนี้ค่าไฟฟ้าของไทยยังอยู่ในอัตราที่สูงกว่าอินโดนีเซีย

ปัญหาด้านกฎระเบียบของรัฐบาล ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกของกรมศุลกากรมีความยุ่งยาก ลำช้า และไม่ชัดเจน ใ้ระยะเวลาในการดำเนินงานนาน ทำให้ผู้ประกอบการต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ รวมทั้งการคืนอากรขาเข้าตามมาตรา 19 ทวิ และการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มใช้ระยะเวลาถึง 3-6 เดือน ทำให้ผู้ประกอบการขาดเงินทุนหมุนเวียน โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยที่มีเงินทุนหมุนเวียนจำกัด

ปัญหาทางด้านการตลาด การทำตลาดของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะตลาดเชิงรับ คือ เน้นการผลิตตามคำสั่งซื้อมากกว่าการทำตลาดเชิงรุกด้วยการออกไปติดต่อหาตลาด การส่งเสริมการขาย การแนะนำสินค้า การสร้างรูปลักษณะของสินค้า ในส่วนภาครัฐก็ยังขาดการประชาสัมพันธ์ในการสร้างความรู้สึที่ดีต่อผู้ซื้อสินค้าจากไทย รวมทั้งการขาดแคลนบุคลากรทางด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และขาดการวางแผนทางการตลาดในระยะยาว คือ ส่วนใหญ่มองภาพตลาดในระยะสั้นว่าสินค้านี้กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดก็เร่งทำการผลิต จนเป็นผลให้สินค้าที่ผลิตได้มีจำนวนมากเกินความต้องการของตลาด และขาดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการจำหน่ายสินค้า ทำให้สินค้าของไทยไม่มีอำนาจในการต่อรองและไม่สามารถเพิ่มราคาของสินค้าได้

ปัญหาทางการเงิน ผู้ประกอบการขาดแคลนเงินทุนระยะยาว ดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพของสินค้าให้สูงขึ้น สถาบันการเงินส่วนใหญ่มักจะไม่สนับสนุนทางการเงินแก่อุตสาหกรรมสิ่งทอ เนื่องจากเห็นว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ซบเซาและมักจะเป็นเงินกู้ดอกเบี้ยสูง ระยะสั้น ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในเรื่องดอกเบี้ย นอกจากนี้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของไทย จะอยู่ในอัตราที่สูงกว่าประเทศในอาเซียน

ปัญหาทางการจัดการ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังมีการนำระบบการจัดการการผลิต เช่น การผลิตแบบตอบสนองรวดเร็ว (Quick Response : QR) การผลิตแบบทันเวลา (Just In Time : JIT) และการผลิตที่เน้นในคุณภาพ (Total Quality Management : TQM) มาใช้อย่างไม่แพร่หลายนัก ทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ และใช้เวลานานในการผลิต ซึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้วมีการนำระบบเหล่านี้มาใช้อย่างกว้างขวางและที่สำคัญ ก็คือ ขาดความกระตือรือร้นในการปรับปรุงการผลิตสินค้าเพื่อให้ได้มาตรฐาน ISO 9000 และ ISO 14000 ที่องค์การการค้าโลกได้กำหนดขึ้นมาใช้สำหรับผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในประเทศสมาชิกทั่วโลก หากผู้ประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขก็จะไม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้

แนวทางเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม คือการแก้ปัญหาต่างๆ ที่ถือว่าเป็นอุปสรรคสำคัญในการแข่งขันในตลาดโลก โดยคณะผู้ทำการศึกษา ได้เสนอแนวทางในการปรับตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เป็น 2 ลักษณะ คือ การปรับตัวอย่างเร่งด่วน ซึ่งเป็นการปรับตัวเพื่อสร้างพื้นฐานการแข่งขันให้เท่ากับหรือใกล้เคียงกับประเทศคู่แข่ง ประกอบด้วยการปรับโครงสร้างภาชีนำเข้าวัตถุดิบในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม การลดพิธีการทางศุลกากร และการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต โดยจะต้องทำการปรับตัวให้แล้วเสร็จภายใน ปีพ.ศ. 2543 และการปรับตัวระยะยาว ซึ่งการปรับตัวนี้ต้องกระทำไปพร้อมๆ กับการปรับตัวอย่างเร่งด่วน เพื่อเตรียมตัวพร้อมเข้าสู่ยุคแห่งการค้าเสรี ในปี พ.ศ. 2548

การปรับโครงสร้างภาชีนำเข้าวัตถุดิบที่สำคัญในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งได้แก่ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ใช้ในการผลิตเส้นใยประดิษฐ์ ซึ่งเสียภาชีนำเข้าในอัตราร้อยละ 5 ในขณะที่ประเทศคู่แข่งเก็บในอัตราร้อยละ 1-2 หรือไม่เก็บเลย ฝ่าย เสียภาชีนำเข้าในอัตราร้อยละ 10 แต่ในการผลิตเส้นใยฝ้ายต้องอาศัยฝ้ายจากต่างประเทศถึงร้อยละ 90 ของปริมาณความต้องการใช้ฝ้ายทั้งหมด รัฐบาลไม่ควรเก็บภาชีนำเข้าเพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เคมีและสีย้อม เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในอุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ ต้องเสีย

ภาชีนำเข้าร้อยละ 10 เป็นผลให้ต้นทุนการผลิตผ้าผืนสำเร็จรูปสูง ส่วนประเทศคู่แข่งเก็บภาชีนำเข้า ร้อยละ 5 เท่านั้น ส่วนการเก็บภาชีนำเข้าขึ้นส่วนและอะไหล่เครื่องจักรของไทยสูงถึงร้อยละ 30-60

จากโครงสร้างภาชีนำเข้าวัตถุดิบดังกล่าว ทำให้ต้นทุนการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มสูงกว่าประเทศคู่แข่งทันทีเกือบในอัตราที่ต่ำกว่า และยังมีค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าอีกด้วย อย่างไรก็ตามรัฐบาลน่าจะทำการปรับลดภาชีดังกล่าวได้เร็วกว่าเดิม เพื่อเป็นการช่วยเหลืออุตสาหกรรม ที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากภายในปี พ.ศ. 2548 การให้ความคุ้มครองและอุดหนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศทุกอย่างจะต้องถูกทำให้หมดไป

ลดขั้นตอนพิธีการทางศุลกากร ให้มีความสะดวกและรวดเร็วขึ้น เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้กับผู้ประกอบการ ทั้งนี้กรมศุลกากรจะต้องทำการปรับปรุงระเบียบปฏิบัติราชการ โดยการนำระบบ Electronic Data Interchange (EDI) เข้ามาประยุกต์ใช้ในพิธีการทางศุลกากรทุกขั้นตอน ด้วยการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเร่งรัดการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มและการคืน อากาศเข้าตามมาตรา 19 ทวิ

การปรับปรุงเทคโนโลยี เนื่องจากเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่อง นุ่งห่มไทยส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องจักรเก่าที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 10 ปี ในอุตสาหกรรมปั่นด้ายและ ทอผ้า ส่วนอุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ เครื่องจักรที่ใช้ประมาณ 90% มีอายุการใช้งาน มากกว่า 20 ปี เป็นผลให้การผลิตไม่มีประสิทธิภาพ ต้นทุนการผลิตสูง ดังนั้นในอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดย อุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ ต้องเน้นที่การประหยัดพลังงานและการผลิตที่มีความต่อเนื่องกันมากขึ้น อุตสาหกรรมปั่นด้าย เป็นการพัฒนาเครื่องจักรให้มีความเร็วในการทำงานและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยการลดการใช้แรงงานคน อุตสาหกรรมทอผ้า ปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตจากการใช้เครื่องทอผ้า แบบมีกระสวย เป็นไร้กระสวย ซึ่งมีประสิทธิภาพการผลิตมากกว่าเครื่องทอผ้าแบบเดิมถึง 3 เท่า อุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ ปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตเพื่อให้มีการใช้น้ำ สี และสาร เคมี น้อยลง และพัฒนาระบบให้มีความเป็นอัตโนมัติมากขึ้น และสำหรับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม จำ เป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานและนำเครื่องจักรที่ทันสมัยมาใช้ ทำให้ประหยัดแรงงานและเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต นอกจากนี้จะทำการพัฒนาและปรับปรุงเทคโนโลยีแล้วจะต้องมีการพัฒนา บุคลากรช่างเทคนิคให้มีความรู้ความสามารถในการดูแลรักษาเครื่องจักรใหม่ๆ เหล่านั้นด้วย

ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต คือ เงินทุน คาดว่าทั้งอุตสาหกรรมต้องการเงิน ทุนเพื่อใช้ในการปรับปรุงเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิตประมาณ 40,000 ล้านบาท รัฐบาลควรเข้า มาช่วยเหลืออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ไม่มี เงินทุน โดยให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำและมีระยะเวลาชำระคืนประมาณ 8 ปี และศึกษาแนวทางหนึ่งที่รัฐบาล

สามารถช่วยอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มได้ คือ การยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรใหม่ และสามารถนำค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องจักรไปหักออกจากรายได้เสียภาษี ได้มากกว่าปกติ

การปรับตัวระยะยาวที่ต้องกระทำควบคู่กับการปรับตัวในระยะเร่งด่วน โดยการปรับตัวนี้เป็นการปรับตัวของผู้ผลิตเองซึ่งจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐบาล การปรับตัวของผู้ผลิตเอง คือ การพยายามลดต้นทุนการผลิต เช่น การย้ายฐานการผลิตหรือการขยายการลงทุนไปยังแหล่งที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานเป็นหลัก แหล่งที่มีความเหมาะสมในการย้ายฐานการผลิต คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออก เพราะเป็นแหล่งที่มีแรงงานมาก และอยู่ใกล้ตลาดในกลุ่มประเทศอินโดจีน ซึ่งเป็นตลาดที่มีศักยภาพของผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม นอกจากนี้ในการผลิตผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงมาตรฐานสินค้าสากล ซึ่งในปัจจุบันมาตรฐานสินค้าได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการค้าระหว่างประเทศ ทั้งในด้านความสามารถในการทำตลาดและการกีดกันทางการค้า โดย มาตรฐาน ISO 9000 เป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ภายใต้สถานการณ์การแข่งขันที่ผู้ประกอบการของไทยไม่สามารถใช้ราคามาเป็นเครื่องมือในการแข่งขันได้ และการจะได้มาซึ่งมาตรฐาน ISO 9000 นั้นผู้ประกอบการจะต้องนำรูปแบบการบริหารองค์กรตามที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน และมาตรฐานสินค้าสากลที่ถือว่าเป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้า คือ มาตรฐาน ISO 14000 เป็นการนำมาตรฐานสินค้ามาเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม โดยผลิตภัณฑ์ที่จะส่งออกไปยังประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก หรือ WTO ได้จะต้องมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ดังนั้นผู้ผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยควรตระหนักถึงเรื่องนี้ เพื่อรักษาความสามารถในการส่งออกให้คงไว้ ถึงแม้ว่ายังไม่มีการประกาศใช้มาตรฐาน ISO 14000 จากองค์การการค้าโลก

การปรับตัวของผู้ประกอบการในเรื่องของการตลาด ผู้ประกอบการจะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดใหม่ เป็นการทำการตลาดในเชิงรุกมากขึ้น โดยในลำดับแรก ผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มควรมีการพัฒนาทางด้านบุคลากรทางการตลาดให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเป็นผู้นำตลาดและมีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะการทำการตลาดในเชิงรุก เช่น การสร้างตลาดใหม่ฯ ซึ่งอาจทำได้โดยการนำสินค้าไปเสนอขายยังผู้ซื้อโดยตรง การนำกลยุทธ์ การตอบสนองเร็ว (Quick Response) มาใช้ หมายถึง ความสามารถในการผลิตและส่งมอบสินค้าได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงคุณภาพของสินค้า และต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ในการผลิตสินค้าจะต้องมีความยืดหยุ่น (Agile) ในการผลิตค่อนข้างมาก เพื่อจะได้ผลิตสินค้าให้มีหลากหลายมากขึ้นและสามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคและรวมถึงการสร้างสินค้าที่ใหม่ ๆ มีคุณสมบัติพิเศษ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค

ทั้งนี้ผู้ประกอบการควรมีการหาข้อมูลทางด้านการตลาดด้วย อาจอยู่ในรูปของความร่วมมือทางด้านข่าวสารภายในกลุ่มผู้ประกอบการ (Textile Information System) เพื่อเป็นการสร้างฐานข้อมูลให้กับอุตสาหกรรม จะเป็นการช่วยพัฒนาตลาดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากเมื่อเข้าสู่ระบบการค้าเสรีแล้ว การแข่งขันในตลาดไม่ว่าจะเป็นตลาดในประเทศหรือตลาดต่างประเทศจะไม่ใช้การแข่งขันเฉพาะผู้ประกอบการคนไทยด้วยกันเท่านั้น แต่จะเป็นการแข่งขันของผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั่วโลก ซึ่งผู้ประกอบการชาวไทยควรให้ความสนใจในส่วนนี้ถ้าหากไม่มีความร่วมมือหรือพัฒนาร่วมกันแล้วท้ายที่สุดอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยอาจประสบปัญหาทางการตลาดได้

ตลาดภายในประเทศ เป็นอีกตลาดหนึ่งที่มีความสำคัญ แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงเท่าใดนัก โดยเฉพาะเครื่องนุ่งห่ม เป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดในขณะเดียวกันมูลค่าตลาดภายในประเทศก็สูงเช่นกัน คือประมาณ 110,500 ล้านบาท ขณะที่มูลค่าการนำเข้ามีน้อยมากประมาณ 1,000 ล้านบาท เท่านั้น เนื่องจากมีภาษีนำเข้าเป็นอุปสรรค ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการเครื่องนุ่งห่มจะต้องรักษาตลาดภายในประเทศไว้ให้ได้หลังจากภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มลดลงหรือยกเลิก

ความช่วยเหลือของรัฐบาล เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในระยะยาว ได้แก่ การวางแผนพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมสิ่งทอให้เพียงพอต่อความต้องการในอุตสาหกรรม โดยเฉพาะนักเคมีสิ่งทอ ช่างเทคนิค และนักการตลาด การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เพื่อแก้ปัญหาเรื่อง ค่าจ้างแรงงานสูง ข้อจำกัดในการขยายโรงงาน มลภาวะที่ก่อกับชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และการจัดตั้งนิคมนี้จะทำให้เกิดการประหยัดจากการรวมกลุ่มในด้านการผลิต ทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการควบคุมของเสียที่เกิดจากโรงงาน แต่การจะให้นิคมอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มได้รัฐบาลจะต้องช่วยสนับสนุน เช่น การสร้างสาธารณูปโภคที่ดีและเพียงพอ กำหนดพื้นที่สร้างนิคมฯที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน การจัดหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และยกเว้นภาษีเงินได้ในระยะแรก เป็นต้น เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการย้ายเข้าไปอยู่ในนิคมฯเดียวกัน เนื่องจากโรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นแนวทางที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ อย่างเป็นทางการมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องเทคโนโลยีการผลิตที่ไม่ทันสมัย การขาดแคลนแรงงานและบุคลากรเฉพาะด้านการขาดข้อมูลในการตัดสินใจและความรู้ทางการตลาด เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอต้องทำการโดยริบด่วนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มสามารถแข่งขันในเศรษฐกิจโลกเสรีได้ ในปี พ.ศ. 2548

ABSTRACT

Textile and garment industry has played an important role in the national economic system as it creates the highest amount of value added of the industrial sector to the country, worth Bt 225,697 million in 1995. Moreover, this industry is among the top foreign exchange earners compared with other export items. Garment, in particular, has the highest export value and creates several supporting industries such as zip, button, elastic band and also contributes to a high rate of employment.

There are several minor industries in the textile and garment sector, comprising fiber industry, spinning industry, weaving industry, bleaching, dyeing, printing and finishing industry and garment industry. These five minor industries have close relation with one another as the output from the fiber industry is used as the major raw material in the spinning industry to produce yarn which will be fed into the weaving industry to be produced into woven fabric or knitted fabric. The fabric will then undergo bleaching, dyeing, printing and finishing processes to meet the required quality before being made into ready-to-wear clothes and garment.

From the relationship of these five industries, they can be categorized into three groups: namely the upstream industry which is fiber industry; the intermediate industry comprising spinning industry, weaving industry, and bleaching, dyeing, printing and finishing industry; and the downstream industry or the garment industry. The production factors in each category are different as follows:

The upstream textile industry is capital and energy intensive as it employs advanced production technologies from overseas and a small labor force.

The production factors in the individual intermediate industries are different. The spinning industry is capital and energy intensive as it uses a fully-automated production process. Moreover, large-scale investment is preferable as it will create the economies of scale. However, the investment and capital size of this industry is still much lower than that of the fiber production. The weaving industry was originally labor intensive but has now become more capital intensive due to the constant development of weaving technology which leads to higher investment cost. The newly developed weaving machines can operate more rapidly and automatically, thereby resulting in labor saving and better quality control. The bleaching, dyeing, printing and finishing industry requires a great amount of water and chemicals and also creates a large amount of waste water from the process, thus incurring a high cost of waste water treatment. In addition, textile chemical specialists are much needed in this

industry as the bleaching, dyeing, printing and finishing processes involve considerable technical details which vary with the color and fiber types to be used, the mix of colors to produce different shades to meet the requirement and several finishing techniques

The downstream or garment industry is the most labor intensive of all with very little use of capital and energy. It also has a vital role in the national economic system in terms of value added to the economic system, which was worth as high as Bt 134,721 million in 1995, and net foreign exchange earning, worth Bt 83,414 million in 1996.

While the world's technologies have been highly developed, those used in the Thai textile and garment industry are largely out-of-date and underdeveloped with an exception of only the man-made fiber industry which employs modern technology derived mainly from joint ventures with foreign investors. The technological development is most necessary in the weaving industry and the bleaching, dyeing, printing and finishing industry due to the obsolescence and low efficiency of the machinery which has been used for a long time.

The raw materials for the textile and garment industry are supplied by both local source and importation in a different proportion. The fiber industry relies almost entirely on imported raw materials owing to inadequate local supply of the petroleum products and cotton which are used as raw materials in the production of man-made fiber and cotton fiber respectively. The bleaching, dyeing, printing and finishing industry depends highly on imported raw materials, especially pigments and chemicals which are not yet produced locally. The spinning, weaving and garment industries use both local and imported raw materials. The imported raw materials are products of special quality not available in the country since most of the locally-made textiles are standard products.

To make the textile and garment industry wholly related, the minor industries have to be continuously dependent on one another and the reliance on imported primary raw materials and semi-finished products must be minimized to lead to the optimal exploitation of local resources. In fact, however, the Thai textile and garment industry cannot fully and continuously depend on each other in each production process. This is due to the lack of technological development and compatible production plan for the whole system resulting from the time-lag of the industry. Therefore, all steps of the textile and garment industry should be developed concurrently to strengthen the industry as a whole.

The demand of the textile and garment industry comes from local and export markets. The local market system of this industry is wholly related to and compatible with the production structure. The demand for garment products determines the demand for fabric, yarn and fiber respectively. In the past, it was a seller market but has today become a buyer market especially for the upstream and intermediate textile products. This results from the recent rising demand for garment which has induced a greater number of producers into the market and the production expansion of existing entrepreneurs, thereby leading to the excess supply and intensifying market competition.

The local demand for textile and garment has increased steadily. However, it is apparent that the growth rate of demand for each product has been declining since 1992 in line with the slowdown of the industrial sector. On the supply side, more than 70-80% of the local production of textile and over 50% of that of garment are to serve the local market. Such trend continues to go up especially for the garment. However, the local production can respond to the local demand only to a certain extent and importation is still necessary particularly for the textile products such as cotton fiber, yarn and man-made fiber. This is attributable to the lower import price, the business agreement or the unavailability of the products of special qualities. The import value, notably of man-made fiber, has however begun to grow at a decelerating rate owing to sufficient local supply. For the garment products, although the import value is not so high, the average growth rate of their import in the past five years stands highly at 32.9% per year. The upstream textile products are mainly imported from the US and Australia and the intermediate and downstream products are from Asian countries, mainly China, Taiwan and Hong Kong. The growth rate of import of textile and garment products in 1996 fell by 2.0% from the previous year.

On the export front, Thailand is one of the world's top ten garment exporters with a market share of approximately 2.6-3.3% in the past eight years. Such market share is considered not so high and is therefore not difficult to maintain. However, Thailand's share in the global textile market is relatively small at only 0.6-1.0%.

The export market of textile and garment can be divided into two groups, i.e. the Multi-Fiber Arrangement (MFA) and the Non-MFA.

The MFA group consists of 18 industrialized countries, namely the EU (15 countries), the US, Norway and Canada. This group emerges from the agreement made between some importing

countries of textile and garment and the exporting countries with the restriction of quota and its yearly expansion rate placed on the developing countries.

Among the MFA countries, the US is the major target market of Thailand, especially for the garment products. This market has consistently expanded with the average growth of 17% in the past seven years (1989-1995) and 6% in the first eleven months of 1996. It is thus still considered a promising market. The principal markets in the EU are Germany, the UK and France with the average growth rate of 7% in the past seven years. In the first eleven months of 1996, the export value of Thai garment to the EU market decreased by 7% from the corresponding figure of the previous year as the EU has turned to import garment from the Eastern European countries since 1993.

The Non-MFA markets do not impose any export control or quota restriction. The exporters are free to penetrate these markets.

The important trading partner of Thailand in this group is Japan. In the past seven years, Thai export to the Japanese market has highly expanded at the average rate of 11.7% per year but slowed down in 1996 in line with the decline of overall textile and garment export condition. Other markets are countries in the Middle East, namely the United Arab Emirates and Saudi Arabia, and the Eastern Europe. The average growth rate of Thai export to the Middle East and the Eastern Europe stood at over 16.7% and 63.8% per year respectively during the past seven years. It has however begun to decline from the rising competition of cheaper products from China, Indonesia and India as these markets are virtually the low-end markets and their imports are mostly for re-export.

The export value of textile and garment in 1995 exceeded Bt 160,000 million. Of this, 61% was the export of garment, 94.4% of which was ready-to-wear apparel. The export trend of textile and garment has been falling since 1995. The export growth of the whole industry declined by 14.2% in 1996, with the garment alone falling by 21%. Also, the export of textile products dropped by 0.7% from the previous year, compared with the average growth rate over the past four years of 17.3% per year. This indicates the declining trend of Thai textile export.

There were some discrepancies in the export data of Thailand and some trading partners in 1995 which resulted in the uncommonly high export value. From the adjustment of such value, it is found that the export value of Thai garment has grown at a declining rate since 1995, dropping by 5.2% from the corresponding figure of 1994. This signifies the difficulty in Thai garment export arising since 1995.

Thailand's share in the export market of each individual product is as follows -

Man-made fiber : Thailand's market share has been consistently rising in all major markets in South Asia, North Asia and China. The market share in North Asia and China is rather small, accounting for only 2-3%, while that in South Asia stands higher at 6-7%. In the ASEAN market, Thailand's market share fluctuates in a declining trend

Yarn : Thailand's market share of this product in North Asia, China and ASEAN remains prospective although it is still less than 2%. In the EU which is in the MFA group, Thailand's market share is quite stable at merely 0.8-1.1 %.

Fabric : The major market for fabric is the EU where Thailand's market share is rather small, only around 1%, and remains quite stable. In the US market, Thailand's market share stands at approximately 2-3% and has tended to fall since 1992 resulting from the NAFTA agreement which allows for more importation from Mexico. In North Asia and ASEAN, the Thai market share is quite low at roughly 0.6% and 1.7% respectively with some fluctuations.

Garment : The major markets for ready-to-wear clothing are North America and Japan. Although the trend is still promising, its expansion has begun to slow down since 1993, with the market share ranging between 2.0-2.7% in the US market, and 2.6-3.3% in the Japanese market. In the EU, the Thai market share remains quite stable at only 1.5-1.6%

Therefore, it can be seen that Thai producers' market share for each textile and garment product during 1988-1994 was not high, ranging between 3-4%, and is thus anticipated to be maintained without much difficulty. The entrepreneurs should develop the products, marketing and administration to be competitive on the international markets. However, the growth of this industry does not depend on the foreign markets alone. For instance, for the garment products which rely mainly on the export markets, the local market is not of less importance as it is a huge market constituting over 52.6% of the total local garment value and was higher in value by as much as Bt 20,000 million than the export market in 1995. If the local market share can be maintained or the local market expanded, this industry will continue to grow accordingly. Therefore, the local textile and garment market is not less important than the export markets.

In comparison with China, Indonesia and Vietnam which are considered as Thailand's major rivals particularly in the main garment export markets, namely the US, the EU, Japan and the Middle

East, the advantages of these major rivals over Thailand in the textile and garment industry are found to be as follows:-

Lower production cost : These rivals have lower cost particularly of raw materials for the upstream industry than Thailand due to their large availability of oil and natural gas which enables them to produce petrochemical products at a low cost. Moreover, they charge lower import tariffs on these products.

Lower wage rate : In 1994, Thai labor cost was 2.94%, 3.06% and 3.61% higher than that of China, Indonesia and Vietnam respectively. The labor cost of these countries also increases at a lower rate than Thailand's.

Larger number of population and more diligence : China and Indonesia therefore have more production capability and opportunity to occupy the market than Thailand. This is evident from the comparison of their textile and garment volume. Their industry also has more potential to grow in size than Thailand's.

Placement of importance on textile and garment industry : China, Indonesia and Vietnam have all emphasized on the textile and garment industry in their national economic and industrial development from the very beginning. Thus, the textile and garment industry in these rival countries has been rather fully and continuously supported by the government. They established a textile industry development institute long before while one has just been founded in Thailand in October 1996. In addition, they have set up a master plan for the textile and garment industry development which is a guideline to lead their industry to reach its goal whereas none is available in Thailand.

The rivals' disadvantages to Thailand lie in their production technology and efficiency, especially for China and Vietnam since they have just abandoned the socialist economic system. For Indonesia, its technology and efficiency are about the same or slightly higher than Thailand's. Moreover, there are problems of government regulations and financial instability such as the fluctuation of exchange rate, and the high interest and inflation rates, which hinder the operation of not only the textile and garment industry but all industries.

Besides the continuous development of entrepreneurs in terms of production, marketing and management, the competitiveness of Thailand's textile and garment industry also depends on external factors such as the government policies, trade measures and trading groups

The government policies include the production volume control to match the market demand through suspension or permission to establish or expand the plant in line with the manufacture and export condition; the domestic industry protection through high import tariff on fiber, yarn, fabric ready made garment and raw materials; and the promotion in investment, tax, financial, marketing and academic aspects.

The government policies on the textile and garment industry put more emphasis on the production volume control to create a balance in the industry and the domestic industry protection than the competitiveness promotion. This keeps the local entrepreneurs from being in a highly competitive condition, another reason for their lack of continuous development in terms of production, marketing or management which results in the imbalance in the textile and garment industry structure.

Other supporting measures are of not much assistance to the industry. There is still a limitation of the academic service since the responsible government agencies do not have the freedom of management and are granted inadequate research funds. Consequently, the services from these agencies are not fully provided for the industry.

The measures on the world textile and garment trade are to be changed from the existing operation under the multi-lateral trade agreement called the Multi Fiber Arrangement or known in general as MFA, under which the quota volume is agreed to be restricted by the exporting countries, to be under the regulations of WTO so as to enable the world textile and garment trade to be freely operated by reducing trade barriers via both tax and non-tax measures. In other words, the member countries will have to lift all quota control by gradually canceling the MFA and lower the import tariff in accordance with WTO's commitments within 10 years, during 1995-2004. As such, the world textile and garment trade will be liberalized from 2005 onwards.

The effects of this free trade measure on Thailand's textile and garment industry can be divided into two stages as follows:-

During 1995-2004, the WTO member countries will have to gradually extend their quota volume, thus providing an opportunity to expand Thai exports. According to the study of Dr. Suphat Suphachalasai, it is found that in the US market, Thailand had a quota on garment products of 209 million square meters or 4% of the total import quotas on garment in 1994 and will be granted an increase in the quota to 5% of the total import quotas.

From 2005 onwards, the competition in the textile and garment trade will be more intensified as it will be the period of free trade without quota restrictions. Countries with low competitiveness will be unable to survive because they will not be granted the import quota as in the past. Meanwhile, the export volume of countries with high competitiveness will be no longer limited by the quota. Therefore, surviving entrepreneurs will be those with successive adjustment on production, marketing and management in order to bring about efficient production, low production cost, and products that meet the market demand, are of reasonable price and are delivered on time.

The unification of trading groups which affects the textile and garment industry under this study includes the ASEAN Free Trade Area (AFTA) and the North American Free Trade Area (NAFTA).

The ASEAN Free Trade Area (AFTA) is the economic cooperation between seven ASEAN countries, i.e. Thailand, Indonesia, Malaysia, Singapore, the Philippines, Brunei and Vietnam through the elimination, cancellation and decrease of both tax and non-tax barriers to liberalize the trade and product movement among ASEAN countries, to increase the competitiveness against non-member countries, to build up bargaining power with other trading groups in order to maintain the benefits of the group, and to promote investment both inside and outside the group. The agreements under this cooperation have to be achieved within 10 years, from January 1, 1993 to January 1, 2003.

The cooperation of the AFTA member countries will offer to Thailand an opportunity to export more textile and garment products to ASEAN market as it will become a huge market through the combination of seven countries with the total population of up to 400 million. The member countries will also gradually reduce both tax and non-tax trade barriers. Meanwhile, the competition among the member countries will be more severe. The countries with advantages over Thailand include Indonesia and Singapore. Indonesia has a larger industry size from upstream to downstream, hence a lower production cost and a fully-integrated production system starting from petrochemical production to retail distribution. Singapore has a price advantage over Thailand due to its duty-free system. However, Thailand still has some favorable factors to compete with Singapore, i.e. Thailand has undergone more self-adjustment and is more diverse in its production due to the availability of production base, none of which exists in Singapore. Thailand also has a large number of retail bases. For Malaysia, its weaker textile industry has been strengthened by the production base relocation to the country by two major groups, namely Hua Long Group from Taiwan and Pan or Tero Group from Japan. Therefore, to capture a market share in ASEAN, Thailand needs to reinforce its production efficiency and produce products in

response to the market demand as well as attempt to create Thailand's own brand name like Hong Kong has successfully done.

The major set-back for the expansion of textile and garment industry in the AFTA will be the raw material content requirement to come from ASEAN in the proportion of not less than 40% which may be supplied from either a single or more than one member countries. Meanwhile the raw materials used in textile and garment production of the member countries are to be imported in a large proportion from non-member countries since they are not available within the group, or if so, are insufficient to meet the demand or are of unmatched quality. This will become a major factor that hinders the textile and garment products from enjoying the maximum privileges.

The North American Free Trade Area (NAFTA) is composed of the member countries, namely the US, Canada and Mexico, to cooperate in removing trade, investment and service barriers arising from tax and non-tax measures. The NAFTA agreement has become effective since January 1, 1994.

The textile and garment trade in the NAFTA is in a rather high proportion particularly in the garment sector with trade volume of up to 80-90%. The volume is expected to further increase in the future as the member countries have different strengths that benefit each other such as the low labor cost of Mexico, the large amount of funds and high technology of the US and Canada. Through such cooperation, these member countries can reduce their production cost, create price competition with products outside the group and also stimulate more trading within the group.

Thailand's product to be mostly affected by the NAFTA is garment due to its huge trade volume with these countries especially the US. Thailand's garment export to the US accounts for averagely up to 20% of the total garment export value. Major rival is Mexico whose wage rate and labor skill are comparable to Thailand's. In addition, the NAFTA will give more advantages to Mexico's product in terms of import tariff, import volume and transportation cost. Mexico also attracts inward investment from the US in the garment industry as its wage rate is more than three-fold lower than that of the US. More importantly, the US will gain benefit from the requirement of raw material content originating from the member countries. This will help boost its textile industry by the rising demand for yarn and fabric from Mexico upon the increasing export growth of Mexico's garment industry. Owing to these factors, Thailand's garment export value to the US tends to expand at a declining rate.

From the study of production and market condition, the competitiveness compared to that of the rivals, including relevant policies and measures and the international trade environment, major problems that diminish Thailand's competitiveness are found to be as follows -

Production

Higher import tariff than the rivals : Thailand charges a high import tariff on raw materials compared to that of the rivals, particularly the raw materials for the manufacture of man-made fiber, and dyeing pigments and chemicals used in the bleaching, dyeing, printing and finishing industry, thus leading to a higher production cost for Thailand's textile and garment products

Outmoded production technology : The production technology used in the Thai textile and garment industry is rather out of date particularly in the weaving industry and the bleaching, dyeing, printing and finishing industry. The use of obsolete machinery and technology leads to inefficient production, greater consumption of raw materials and energy, and high maintenance expense, hence resulting in higher production cost than the rivals', failure to develop high-quality products and problem to the whole textile industry

Labor shortage : The textile and garment industry encounters the labor shortage from management level, mostly in the marketing field, engineer, technician, chemist, designer to worker, resulting in slow industrial development and declining growth.

Increase of minimum wage : Thailand's minimum wage has unsystematically increased, without definite principles and being incommensurate with the labor efficiency. The wage rate is higher than that of China, India, Indonesia, Pakistan and Vietnam, leading to the rising production cost particularly of the garment production and inability to compete with products from countries with lower wage rate

Imbalance of the whole textile and garment industry structure : The garment manufacture is a downstream industry which grows faster than the intermediate industry, notably the bleaching, dyeing, printing and finishing industry which still encounters problems in quality, variety and rapidity of the production. This necessitates import of finished fabric as raw material for some parts of the garment industry. However, Thailand still exports raw fabric with low price in a high proportion.

Inferior product quality and delivery period : Most of Thailand's textile and garment products have moderate-to-low quality and price. The production is of massive quantity. Meanwhile,

the rival such as Hong Kong can produce high-quality, sophisticated products in a small volume and of diverse types and styles. Despite the entrepreneurs' attempt at improvement, the product delivery is still slower than the rivals due to a waste of time on raw material import and customs clearance.

Public Utilities

Inadequate quantity and quality of public utilities : Although the government has speeded up rationalization of the administration, management and investment planning, the public utilities are still insufficient to serve the industrial expansion. In addition, they are poor in quality, as in the power failure or blackout, the inconsistent flow of tap water and artesian well water with low pressure and sometimes with rust, the insufficient number of telephones and inefficient system, the deviation of facsimile duplicate from the original copy, the incomplete transport network to accommodate fast, convenient and efficient transportation.

High basic service rates of public utilities : For instance, the artesian well water service rate increased at a considerably high rate from Bt. 0.75 per cubic meter to Bt. 3.50 per cubic meter and tends to go up further. The rate of tap water also mounted up to Bt. 8.50 per cubic meter. Meanwhile, the revised electricity rate based on the TOD or TOU system is considered unfair to the textile entrepreneurs since most textile factories operate on a continuous basis for 24 hours, hence they are unable to avoid the peak power demand period. Moreover, Thailand's electricity rate is higher than that of Indonesia.

Government's Rules and Regulations

Complicated, unclear and time-consuming import and export procedures of the Customs Department : The entrepreneurs unavoidably have to bear the incremental expenses incurred thereon. The refund of import duty under Section 19 bis and value added tax takes up to 3-6 months, resulting in working capital shortage, specifically for small entrepreneurs with limited funds.

Marketing

Market making : Most entrepreneurs will focus more on the defensive market making, i.e. production based on purchase orders, than the proactive marketing which is conducted by seeking of markets, sales promotion, introduction of product, and creation of product identity. In the meantime, the public sector fails to promote public relations to create a good image among purchasers.

of Thai products. Moreover, there is still a shortage of skilled marketing personnel and a lack of long-term marketing planning. The market is usually dealt with in the short run with a rush on production of the products in great demand, resulting in oversupply. Without the adoption of new advanced information technology in distribution of products, Thailand therefore has no bargaining power and is unable to raise the product prices

Financing

Shortage of long-term lending source with low interest : This greatly impedes the streamlining of machinery and technology to enhance production efficiency and upgrade product quality. Most financial institutions would decline to provide financial supports to the textile industry, deeming it a sluggish industry. The loans offered are mainly short-term loans carrying high interest rate. The entrepreneurs therefore cannot shoulder the interest burden. Moreover, Thailand's lending interest rate is higher than that of other ASEAN countries.

Management

Rare usage of modern production management systems, such as the Quick Response (QR), Just In Time (JIT) and Total Quality Management (TQM) : This results in unsteady output quality and time-consuming production. On the contrary, the developed countries have extensively applied these systems. Another crucial factor is the lack of eagerness to develop the production to meet the ISO 9000 and ISO 14000 standards specified by the World Trade Organization (WTO) for member countries worldwide. The entrepreneurs failing to meet such requirements may not enter the market

The solution to all problems that obstruct the global market competition is needed to boost competitiveness of the textile and garment industry. The guidelines on the industry adjustment are recommended in two stages. Firstly, the urgent adjustment is to build up equal or similar fundamentals to those of the rival countries, including restructuring of import duty on raw materials, streamlining of the customs formalities and improvement of the production technology. This step must be achieved within 2000. Secondly, the long-term adjustment is to be carried out concurrently with the urgent adjustment so as to pave the way for the free trade era in 2005.

Restructuring of import duty : The principal raw materials for the textile and garment industry include petroleum product for man-made fiber production which is subject to 5 % import duty vis-a-vis the rate of 1-2 % or zero of the rival countries, and cotton which is charged a 10% import duty while 90 % of the total cotton wool consumption needs to be met by import. The government should thus not collect import duty to assist the manufacturers of textile and garment. Meanwhile, the import duty on chemicals and dyeing pigments, the major raw materials for the bleaching, dyeing, printing and finishing industry, is 10 % compared with a mere 5 % of the competitors, thus pushing up the production cost of finished fabric. Besides, the import duty on machinery parts is as high as 30-60 %.

Such import duty structure has scaled up the production cost of the textile and garment industry above that of the rival countries which charge a lower tax rate and carry a lower wage rate. As a result, the government should seek to reduce such tax more early to aid the country's principal industry as the protection and support for all domestic industries must be eliminated by 2005.

Streamlining of the customs formalities : This aims to increase convenience and rapidity and curtail various expenditures for the entrepreneurs. In this concern, the Customs Department must revamp its bureaucratic practices by adopting the Electronic Data Interchange (EDI) system in all customs formalities through a link of the computer system with all related work units and must also accelerate the refund of value added tax and import duty under Section 19 bis.

Improvement of the production technology : The machinery used in the textile and garment industry is obsolete, having been in use for over 10 years for the spinning and weaving industries and more than 20 years for 90 % of machinery in the bleaching, dyeing, printing and finishing industry, thus leading to inefficient manufacturing and high production cost. This accordingly necessitates the technological development to enhance the production efficiency. The man-made fiber industry must concentrate largely on energy saving and continuous production; the spinning industry needs the development of machinery for more rapidity and higher efficiency by reduction of labor force; the weaving industry requires the upgrading of production technology from looms with shuttle to shuttleless looms which have threefold weaving capacity compared to the former's; the bleaching, dyeing, printing and finishing industry also needs the improvement of production technology to lower

the use of water, pigments and chemicals and the automation of the production system; and the garment industry requires the labor skill development and adoption of modern machinery for labor saving and production efficiency enhancement as well as the technician skill development to be able to maintain the new machinery.

The capital is regarded as a vital factor in the development of production technology. It is expected that the entire industry requires approximately Bt. 40,000 million for rationalization of machinery and production technology. The government should provide assistance for the textile and garment entrepreneurs without capital through set-up of a fund with low lending interest rate and around 8-year repayment period. Another supportive approach is exemption of import duty on new machinery and allowance to deduct expenses on machinery purchase from taxable income.

The long-term adjustment : This needs to be simultaneously implemented with the urgent adjustment. It involves the self-adjustment by the manufacturers and requires the government assistance and support. It includes the attempt to cut down the production cost by relocation of production base or investment expansion to the areas with lower wages for the garment industry which is labor intensive. Northeastern and eastern regions are regarded as suitable areas for the production base relocation, due to their abundance of labor and proximity to the Indo-Chinese market which is considered a prospective market for garment products. Moreover, the entrepreneurs must be aware of the international standards which have taken a vital part in the international trade in terms of both market making capability and trade protectionism. The ISO 9000 is a key instrument in boosting competitiveness of the Thai textile and garment entrepreneurs under the prevailing competitive situation where the prices cannot serve as a marketing tool. To obtain the ISO 9000 certification, the entrepreneurs must pursue the specified organization administration pattern. Meanwhile, the ISO 14000 serves as a tool of protectionism by correlating the product standard with the environment. Product to be exported to the WTO member countries must be first qualified in term of good environment management system. The Thai manufacturers should therefore be aware of this in order to maintain their export capability though the ISO 14000 standard has not yet been adopted.

On the marketing side, the entrepreneurs must shift their marketing strategy to the proactive approach. Firstly, the entrepreneurs should develop their marketing staff to have a wider vision and leadership ability. Moreover, the marketing strategy should be adopted, particularly the

proactive market making, i.e. seeking of new markets through direct sales and adoption of the Quick Response strategy -- production and delivery of goods that meet the consumers' demand based on product quality and production cost. Besides, the production must be agile with an aim to manufacture a diversified range of products, respond to the consumers' requirement and introduce new products with specific qualities to widen choices for the consumers.

The entrepreneurs should also acquire marketing information, probably through the textile information system, in order to build up a database for the industry which will help develop the textile and garment market. This is because once the Thai entrepreneurs have entered the free market, they will compete with not only Thai but also foreign producers worldwide either in the domestic or international markets. The Thai entrepreneurs should consequently seek cooperation or joint development among themselves, without which Thailand's textile and garment industry may finally face a marketing difficulty.

The domestic market is another vital market which is less mentioned. The garment, in particular, has the highest export value and also a high local market value of approximately Bt 110,500 million against the import value of only around Bt. 1,000 million, as hindered by the import duty. It is indeed necessary for the entrepreneurs to maintain the domestic market following the decrease or repeal of the import duty on garment

The government support to strengthen the competitiveness of the textile and garment industry in the long run involves human resources development planning, especially for textile chemical specialist, technician and marketing professional, to respond to the requirement in the textile industry, and set-up of a textile and garment industrial estate to remove the problems on high wage rate, restriction on plant expansion, environmental issue, etc. The industrial estate will lead to a lot of saving by the concentration of production plants in one area, production efficiency enhancement and industrial waste control. However, the public sector must also provide certain supports, eg. provision of sufficient public utilities, determination of the estate area that will not affect the community, provision of low interest funding sources, exemption of income tax in the initial period, etc. This will motivate the entrepreneurs to move into the same estate since most plants are situated in Bangkok and its vicinity.

The textile industry development institute is another solution to boost Thailand's competitiveness in a more concrete manner. It will help resolve the problems of obsolete production technology, shortage of labor and personnel in specific fields, absence of decision-making information

and marketing knowledge, etc. Therefore, the textile industry development institute must take urgent actions in dealing with all problems to enable the Thai textile and garment industry to compete in the liberalized world economy in 2005.